

***“IN DE HEMEL
IS EEN DANS!”***

Naar Gez. 109 vs. 1

*Studierapport als vervolg op het studieverlof-
rapport DOODDOENERS n.a.v. daarbij gestelde
vragen over denken-over-het-hiernamaals !*

Door : ds. Maarten Mook

Weergave van de besteding van een klein
gedeelte van zijn studieverloftijd in 2004

SNEEK , Zomer 2004

VOORWOORD

Drie jaar geleden, in 2001, heb ik mij tijdens mijn studieverlofperiode bezig gehouden met het onderwerp DOODDOENERS, een studie naar alles ‘wat er komt kijken’ tussen het moment van overlijden en de uitvaart, en kort daarna. En, vooral, hoe je je tevoren met die zaken al kunt bezig houden, dingen kunt voorbereiden en kunt doordenken. Onderdeel van het rapport was een brede checklist met ruim 170 vragen die iemand zich tevoren kan stellen (en kan beantwoorden) n.a.v. dat onontwijkbare moment. Wanneer mensen de moeite nemen ruim van te voren, gewoon in het gemiddelde leven, of mogelijk op dat moment waarop er ziekte en sterven ‘dreigt’, na te denken over dat ‘STRAKS’ dan scheelt dat nabestaanden veel werk en – kiezen, en kan een uitvaart meer naar de wens van een overledene gestalte krijgen.

Behalve het feit dat het rapport meer dan 250 keer is opgevraagd of besteld, heb ik op diverse plekken lezingen gegeven over het onderwerp en is er, in samenwerking met een aantal creatieve geesten op het gebied van bloemschikken, kaarsen maken, hout bewerken, steenhouwen en beeldhouwen, een folder uitgekomen waarop een aantal workshops over dit onderwerp wordt aangeboden.

Regelmatig kwam een vraag op, en daarbij klonk een bescheiden teleurstelling, nl. deze: “Wij dachten dat u het ook wel over de hemel en het hiernamaals zou hebben!” want, “eigenlijk zijn we ook erg benieuwd hoe daarover gedacht wordt!” Eén keer mondde deze nevenvraag zelfs uit in een 2e lezing voor hetzelfde publiek, maar dan m.n. over die aspecten rond het ‘hierna’!

In dit rapport wil ik van die laatste lezing een weergave geven, en enkele gedachten daaruit wat verder uitwerken, al dan niet nader onderbouwd of ondersteund door literatuur en opvattingen van anderen.

Op deze wijze hoop ik een aanvullende dienst te bewijzen aan hen die nadenken over het leven en dat grenspunt, maar welke twee kanten worden daar dan begrensd ??

Ds. Maarten Mook
Zomer 2004

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	: DOODDOENERS, een Korte Terugblik	5
HOOFDSTUK 2	: DE GRENS	7
	2.1. Afscheid nemen	7
	2.2. Doodsangst	7
	2.3. Nabestaanden	7
HOOFDSTUK 3	: GELOOF OF WERKEN	9
	3.1. Kerklidmaatschap – levensverzekering	9
	3.2. Aflaathandel	9
	3.3. Nooddoop	10
	3.4. De hemel verdienen	10
	3.5. 144.000	11
	3.6. Bekeerd of wedergeboren	11
	3.7. Genade	12
	3.8. Werken der dankbaarheid	13
HOOFDSTUK 4	: WAT HEMEL ?	14
	4.1. Waar is de hemel ?	14
	4.2. Wat is de hemel ?	14
	4.3. Wie komen er (niet)	15
	4.4. Herkenning of niet ?	15
	4.5. Bijna dood ervaringen	16
	4.6. Hemel op aarde, hel op aarde !	16
	4.7. Hemel en Koninkrijk	17
	4.8. Nieuwe Jeruzalem	17
HOOFDSTUK 5	: EN DE HEL DAN ?	18
	5.1. Nedergedaald ter helle !	18
	5.2. Tegenbeelden	18
	5.3. Vagevuur, duivel, satan, tegenmacht	19
	5.4. Duizendjarig rijk	19

HOOFDSTUK 6	: KONINKRIJKSGEDACHTEN	20
	6.1. Wederopstanding	20
	6.2. Opstandingslichaam	20
	6.3. Universaliteit	21
	6.4. Factor TIJD (vss. Eeuwigheid)	21
HOOFDSTUK 7	: LOSSE GEDACHTEN BIJ HET THEMA	23
	7.1. Reïncarnatie	23
	7.2. Dromen	23
	7.3. Engelen, als hemelse boodschappenjongens	24
	7.4. Jood en Christen	24
	7.5. ONZE VADER	25
HOOFDSTUK 8	: DE LEZER HEIL....!!	26
DOCUMENTATIE		27

HOOFDSTUK 1 : DOODDOENERS, een korte terugblik

“De enige zekerheid van het leven is de dood!”, zo sprak ooit een wijsgeer. ‘Het is triest maar waar!’, of, voor mensen voor wie het leven intens lijden geworden is, ‘het is mooi en waar!’ (zij willen deze tijdelijke aardse pijn graag inruilen voor een beter stadium). Naast deze uitspraak is er over de dood nog een andere, die veel klinkt nl. deze: ‘de dood komt altijd onverwacht!’ Opnieuw een heldere waarheid. En juist vanwege dat onverwachte, maar toch onontkoombare, is het waardevol om zo over het leven na te denken dat je ook over de dood nadenkt; immers, leven is hier begrensd, dus over het leven nadenken is automatisch en onomstotelijk ook de dood bedenken.

Het is goed dat een mens, levend in het volle leven, zich realiseert dat er ooit een einde aan komt. Het is goed je daarbij dan af te vragen hoe je over dat einde denkt en over de (al dan niet tijds-)periode daarna. Wie ben ik, waar kom ik vandaan, en waar ga ik naar toe? Is leven zinvol, wie legde de zin er dan in, en waar zijn de zinnen op gericht?

In dit kader leek het mij goed, en dat werkte ik uit in het vorige studierapport en –verlof, om op een rij te zetten wat er allemaal komt kijken aan overwegingen en regelwerk rondom het levenseinde en de technische en inhoudelijke verwezenlijking van een waardige of gewenste uitvaart. Meer dan honderdzeventig vraagstellingen! Zo kun je tevoren al veel op een rij zetten en bepalen. De vreemde malle molen van die eerste dag na iemands dood, met de posterijen die voor zevenen de kaarten moeten hebben, en de drukker die een tijdslimiet kent, ...die molen kan dan wat ordelijker draaien.

De volgende vragen kunnen opkomen :

Wie geeft mij aan na mijn overlijden ?

Wie legt mij af, en wil ik wel ‘ordelijk afgelegd worden’?

Welke auto vervoert mij, en wie is de chauffeur ?

Maak ik zelf de kaarten ?

Formuleer ik zelf tevoren de hoofdtekst ?

Wil ik thuis opgebaard staan, en op bed, of in een kist of... ?

Wil ik in een kist, een mand, een kartonnen doos, een lijkwade of een familiekist begraven worden ?

Wie dragen de baar of...?

Wie delven het graf?

Wat voor een soort grafmonument wil ik, en wil ik er wel één ?

Een kelder of niet, een platte zerk of opstaande steen ?

Welke tekst op die ornamenten ?

Maak ik kist of steen, of mand o.i.d. zelf (was het m’n boekenkast) ?

Wordt m'n kist versierd ? En basis wit of houtkleur ?
 Waar wil ik begraven worden ? Mag het 'thuis' ?
 Begraven of cremeren (of combinatie) ?
 Fluister ik nabestaanden in hoe met polissen om te gaan ?
 Maak ik, of laat ik maken, een kostencalculatie ?
 Wil ik een uitvaartdienst, in kerk of uitvaartcentrum ?
 Welke liederen, muziek, teksten, bijbelwoord etc. ?
 Word ik 'op de nek' gedragen naar graf ?
 Omlaag zakken baar via touwen ?
 Coniferen takken die graf afsluiten ?
 Bloemen geven of ontvangen, schepje aarde of niet, rozenblaadjes ?
 Wie 'gooit graf dicht' ?
 Daalt de baar überhaupt of niet ?
 Hanteren we wandelrondjes rond de kerk ?
 Wie moeten er kaarten ontvangen ?
 Werken we wel of niet met dankbetuigingen ?
 Komen er wel of geen advertenties in kranten ?
 Kies ik voor klokkluiden of niet ?
 Hoe verloopt de volgorde van de dag ?
 Is er een feestje, of etentje, na de uitvaart die dag ?
 Moeten er herinneringsadvertenties volgen jaren daarna ?
 Doen we in principe de uitvaart volledig zelf, op dat na wat je zelf niet kunt ?

Op deze wijze kun je nog doorgaan met vragen stellen. Dat rapport van 3 jaar terug doet dat. Het schetst ook hoe andere culturen met de dood en de uitvaart, het afscheid, omgaan.

Maar na al deze drukte komt dat moment van DAARNA. Je wordt teruggeworpen op jezelf. De eerste tijd nog wel volop bezoek, maar daarna ook ras minder. Mensen weten niet wat ze zeggen moeten, maar hun er-zijn doet goed. Je zit met honderdduizend vragen. En één van die vragen is de brandende vraag over het bestaan van de HEMEL, over de voorstelling van de HEMEL, over waar de overledene nu is, of hij je nog ziet, of je nog met hem kunt communiceren, of hij op bovenmenselijke wijze er-toch-nog-bij-is, of hij je verdriet ziet, of dat dat strijdig is met harmonie, vrede en liefde in die zijnstoestand van hierna.

Welnu, daarover willen we in dit rapport wat mijmeren, wat nadenken, wat filosoferen.

HOOFDSTUK 2 : DE GRENS

Overlijden, uitvaart, begrafenis, crematie, verstrooien, muur met urnen, allemaal grensmomenten. Het leven hier op aarde is begrensd, en vroeg of laat wordt het beëindigd, ingeleverd, is er een overgang, een grens- overgang misschien, naar een andere status of zijnswijze (of naar het niks). Over dat moment van ‘hierna’ handelt dit rapport, maar onwillekeurig komen ook alle gevoelens mee die er naar toe leiden. Want ondanks ons geloof en ons gevierde (of geleden / geleefde) leven, doet die grens ons wat!! Als we hem beleven, als toeschouwer, familie of naaste, ...of misschien als grenspassant (hij/zij die op het punt staat te overlijden) dan blijkt dat ons meer te doen dan we tevoren beseften.

2.1. AFSCHEID

Mensen zijn lang niet altijd bang voor de dood, al kom ik daar elders nog nader over te spreken/schrijven. Wat vooral beangstigt en zwaar valt is het moment van afscheid. Je bent gehecht aan je partner en eventuele kinderen, en de hunnen. Je bent gehecht aan familie en vrienden. Je bent gehecht aan bezittingen soms ook, en aan dit leven, deze aarde, dit bestaan. Dat los te moeten laten valt oprecht zwaar. En niet alleen omdat jij het straks allemaal missen moet en los moet laten, maar ook omdat je voelt dat zij jou moeten los laten en zullen missen. Je gezelschap, je partnerschap, je vaderschap, je vriendschap en wat al niet meer. “Partir c’est mourir un peu”, dat soort gevoel treedt ook hier op.

2.2. DOODSANGST

Naast de genoemde pijn van het loslaten is er de angst voor het onbekende, die zijnstoestand waar nog nooit iemand van terug gekomen is, die er helemaal geweest is (bijna-dood-ervaringen (zie elders) zijn anders). Angst echter bestaat er vooral vanwege gevreesde pijn en benauwdheid. Ook al is de stelling dat anno 2004 er via de pijnbestrijding voor niemand pijn meer hoeft te zijn op zijn ziek- of sterfbed, (volgens sommigen is hiermee de grond voor euthanasie en wetgeving daaromtrent verdwenen) toch twijfelt men, verkeert men in onzekerheid en roept het angst op. Wat staat mij die laatste levensperioden te wachten, wat moet ik doormaken? Hoe broos is het leven of zal het blijken te zijn ?

2.3. NABESTAANDEN

En dan het gevoel rond wie of wat je achterlaat. Je nabestaanden die niet alleen met het gemis zitten maar ook de regelingen, de paperassen, allerlei gedoe. En daarna voor hem of haar die nablijft die intens moeilijke en vaak stille periode die je een

ander niet aan wilt doen. Het je zo half voelen (“Het gaat goed met mij, maar het is klote !” zei een mij bekende daar ooit over). Het alleen thuis komen in een donker huis. Die stille momenten, en vooral die stille weekenden. Het alleen aan tafel zitten met het gezicht naar de blinde muur. Je verhaal niet meer kwijt kunnen; niet meer kunnen delen met de ander. Het risico dat hij of zij die nablijft zich minder goed gaat verzorgen, niet meer voor zichzelf alleen kookt etc.etc. Het kan mateloos veel pijn in een mens oproepen.

HOOFDSTUK 3 : GELOOF OF WERKEN

3.1. KERKLIDMAATSCHAP – LEVENSVERZEKERING

En als dan vroeg of laat dat moment van overlijden komt, die grensovergang, is het dan niet goed (geweest) dat ik mijn lidmaatschap van de kerk in m'n leven aangehouden heb ? Ook al kom ik er niet meer, ook al ben ik het contact met die gemeenschap overwegend kwijtgeraakt, ze deden en doen toch ook wel goede dingen, en het behoorde en behoort tot het erfgoed-der-vaderen. Baat het niet, het schaadt ook niet; je kunt er als gelovig opgevoede wel mee blijven sympathiseren. En je weet nooit waar het goed voor is. Als je vroeg of laat voor de dood komt te staan, dan heb je er misschien nog wat (extra's) aan, dan kan het iets voor je betekenen. En is het lid van die kerk zijn ook geen aanvullende garantie voor een goede plek in het hiernamaals ? Een vorm van veiligheid, een achterdeurtje, een apart soort levensverzekering. Altijd goed geweest voor Gods kerk, en er via een apart lijntje mee verbonden gebleven, is dat niet van nut op dat cruciale moment ? Mensen hebben m.i. bepaalde vormen van bijgeloof bij het kerklidmaatschap.

3.2. AFLAATHANDEL

En eigenlijk is dat bijgeloof niet uit de lucht komen vallen. Want de oude kerk, de basis van de Katholieke kerk, kende toch termen als de hemel verdienen, en loon naar werken, en aardse prestaties leveren (vreemde prestatiemoraal) om hemels beter uit te komen !

De hele rijk bloeiende aflaat handel in de periode rond de Middeleeuwen had dit als achtergrond. Je kon bewijsstukjes kopen, briefjes, aflaatjes, een soort certificaten, effecten of obligaties, die je een betere plek en kans in het hiernamaals op zouden leveren. Er zat zelfs een rangorde in, hoe meer je er van kocht, hoe beter het 'hierna' zou zijn voor jou. En ook voor je familieleden, nu noch levend, of onlangs, of langere tijd geleden, overleden kon je op deze wijze nog 'zaakjes regelen'. Het heeft iets weg van wat heel sterk ook nog leeft bij de Mormonen (De Heiligen van de laatste Dagen) "bidden en handelen t.b.v. je familie, ...je kunt zelfs een huwelijk aangaan met hen terwijl ze al overleden zijn, en zo dingen ten gunste regelen". Door die bloeiende en grote vormen aannemende aflaat handel binnen het rooms katholicisme is de kerk schatrijk geworden en heeft ze het Vaticaan en vele grote kathedralen kunnen bekostigen, gebouwen waar soms meer dan een mensenleven lang aan gebouwd werd (zodat de bouwers hun eindproduct niet zelf zagen (Men leze het boek "De kathedralenbouwers")). De kerk schatrijk, maar de eenvoudige gelovige, de leek, nog straatarmer, maar met een heilig geloof dat hij een goede deal gesloten had voor tijd en eeuwigheid.

3.3. NOOD-DOOP

Het geloof m.b.t. het hiernamaals ging niet alleen richting het doen van goede werken ten bate van die tijd daarna, en het kopen van aflaten, dus het toekennen van giften ten bate van die eeuwigheidsperiode, het werkte ook nog op een andere wijze in kerk en geloof door. Stellig was men nl. van mening dat een mens gedoopt diende te zijn eer hij stierf. Dit was een voorwaardelijk heilsteken, een onomstotelijk noodzakelijk sacrament. Ongedoopte menselijke wezens, jong of oud, kwamen niet in de hemel, en voor hen was dus logischerwijs die andere zijnstoestand overgebleven, hoe triest ook, die toestand die 'hel' genoemd wordt. Men ging dus gehaast en krampachtig om met de doop. Werd er een kind geboren wiens leven in gevaar was, een vroeggeboorte, een ongelukkige geboorte in een ziekenhuis, dan was elke leek gerechtigd de nooddoop te verrichten. Liever op die wijze wèl gedoopt, dan ongedoopt sterven. Menig zuster doopte in het ziekenhuis als deze nood aan de man kwam. De katholieke kerk had voor de niet-gedoopten ook een aparte plek op de begraafplaats. Zij konden en mochten niet liggen temidden van de andere, wel gedoopte gelovigen, ...verstrekking was dit geloof. Tot op zekere hoogte heeft ook de Gereformeerde Kerk (synodaal) en de zwaardere rechterflank van de hervormde kerk dit bijgeloof gekend. De zondag na de geboorte werd een kind prompt ten doop gehouden, los van het feit of de moeder dan al voldoende hersteld was om er bij te zijn.

Gelukkig kijken we nu nuchterder tegen de doop aan, een teken en zegel, maar niet heilsnoodzakelijk.

Dat desondanks toch nog steeds het tegenovergestelde (bij-)geloofsgevoel bestaat moge blijken uit de reacties van menig (groot)ouder die kinderen van kerk of geloof ziet afdwalen maar verzucht: "ze zijn gedoopt, God heeft Zijn Naam aan hen verbonden, Zijn Hand op hen gelegd: " Hij zal Zijn Waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn Verbond gedenken"(ps.105 : vs. 5 o.b.).

Met een beroep op de doop en de Schepper God, de doop in Hem, denkt men extra hoopvol over (af)dwalende (klein)kinderen! Zo tekent de doop zich nog steeds bijzonder af.

3.4. DE HEMEL VERDIENEN

Uit bovenstaande moge al geproefd worden hoezeer men de opvatting had dat mensen in het hier-en-nu dingen konden regelen voor het daar-en-straks. De hemel viel te verdienen, door goede werken, door aflat, door geregelde doop, door andere prestaties die de curie van die dagen soms zeer goed uitkwam en gunstig gezind was. Men liet de Godsvertegenwoordiger riant wonen, diende graag bij Hem, schoof vrijwillige gaven in de vorm van groenten, bloemen of enveloppes toe, en wanneer mijnheer-pastoor of de dominee op bezoek kwam dan werd hij ontvangen op riante wijze, of, als die er was, in de zondagse kamer. Naast het AR-

blad, Trouw, de NCRV gids e.d. lag de dikke sigaar klaar, en alles was in gereedheid gebracht. Een speciaal fenomeen, met een bijsmaakje.

3.5. 144.000

En dan werd men gekweld door de Jehova-getuige aan de deur die met een gladde tong en een ogenschijnlijk (“oren-schijnlijk”) grote mate van parate Bijbeltekstkennis (van een, bij nader inzien, lukraak karakter) jou kwam vertellen dat er maar 144.000 gelovigen uitverkoren waren om in de hemel bij God te komen. Zij hanteerden daarbij een tekst uit het laatste Bijbelboek, De Openbaring van Johannes, en legden een daarin genoemd aantal van 144.000 letterlijk uit, terwijl de betere nieuw testamentische exegeten aangeven hoe dit getal stond voor de veelheid van $12 \times 12 \times 10 \times 10 \times 10$, en zo voor een eindeloze hoeveelheid uitverkorenen. Maar onderwijl ging bij menige hoorder, met een knagend geweten vanwege zijn inzet voor kerk en geloof, er toch een twijfelend en zorgelijk belletje rinkelen, in de orde van ‘doe ik er wel genoeg aan?’

3.6. BEKEERD OF WEDERGEBOREN

En ook op eigen reformatorisch erf werden dergelijke knagertjes gecreëerd. Met de tekst “Velen zijn geroepen maar weinigen zijn uitverkoren” ging men vrijelijk aan de haal. Het werd een gelegenheidstekst die jou het gevoel moest of kon geven dat jij wel eens niet uitverkoren kon zijn voor die heilzame en verlangde eeuwigheid straks. En de rechterflank van de hervormde kerk, de zware kerken als vrijgemaakt gereformeerd, nederlands gereformeerd, gereformeerde gemeente, bond van de hervormde kerk, en waarheid-en-eenheid binnen de gereformeerde, gingen de nadruk leggen op teksten over de bekering en wedergeboorte. Een mens moest die unieke en eigenaardige vlam, die heilzame klik, die moment-verandering in zijn bestaan, gevoeld en doorleefd hebben en zou eerst dan, bekeerd en wel, of oprecht wedergeboren, mogen weten dat hemel en eeuwigheid in die zin voor hem/haar waren. Sommige andere kerken of geloofsgroepen koppelden daar de groot-doop of volwassenen-doop of doop-op-bekering aan (denk aan baptisten, dopersen, vrij evangelischen, evangelie gemeenten, vol evangelie kringen, maar ergens ook jehova’s). En weer was er een voorwaardelijkheid of selectie medium geboren dat mensen kwelde t.a.v. het wel of niet de Eeuwigheid mogen genieten na dit leven. De kwellingen gingen bij lichtere gelovigen, die soms uit een zwaarder nest kwamen, vaak gepaard met jeugdherinneringen, met een sprekend geweten, met pijn vanwege toen en nu. Sommige TV-programma’s, vooral indertijd (en nu) door de E O gebracht, speelden storend of handig in op dit gevoel (“God verandert mensen”(Feike ter Velde, of ook van hem het programma “Ik wil eens met u praten”; maar er valt in die zin meer te noemen, tot op de zondagochtend vieringen met het oude lied dat steeds maar weer insnijdt in het gemoed).

3.7. GENADE

En dan bij alles te bedenken dat het protestant christelijk erfgoed toch steeds predikte, met woorden van Paulus, onderstreept door M. Luther, de reformator: "Door genade alleen!" (Soli gratia), of, met een andere tekst: "Mijn genade is u genoeg!" De hemel viel niet, en valt nooit, te verdienen, hoe belangrijk het ook is om goed en christelijk te leven, in liefde voor God en de medemens, offergezend en opofferingsgezind, vredelievend enz. Gods vrije aanbod, zijn genade aanbod, gaat aan al deze goede menselijke eigenschappen en –daden vooraf. God biedt ons in het heil dat in zijn Zoon Jezus Christus gelegen was en is (en zal zijn) om niet die hemelse toekomst aan. Jezus is voor ons allen gestorven en opgestaan, zo heet het. Hij heeft ons van zonden gered, ons leven verlost, de toekomst tot op (of 'in') de hemel geopend of ontsloten, ja, zelf zijn (uiteindelijk) Koninkrijk ontsloten, eens en voor goed. Hij was, één voor allen, de sleutel tot dit heil. En puur als gevolg van dit immens grote goddelijk aanbod van heil zal de mens dit aanbod beantwoorden door goede werken, of, zo noemt het dogma (of de catechismus) het ook wel: door werken-der-dankbaarheid. De werken volgen na en op het genade-aanbod, en gaan er niet voorwaardelijk aan vooraf. En DAAROM is er voor ieder in principe heil en hemel. Geen aflat, geen werkheiligheid, geen doop, geen kerkgang, geen regelmatige kerkelijke bijdrage, geen..., enz. is voorafgaand nodig voordat we mogen geloven en weten van heil en hemel. Nee, het is er voor ieder, in aanleg, die er 'ja' op zegt en wil zeggen. En dat 'ja' is "voorafgaande aan ons ja", al gezegd door God. We hoeven a.h.w. alleen nog maar te beamen.

De evangelist Johannes schrijft: "Wie gelooft heeft eeuwig leven!", welnu, dat is een goed weten voor elke gelovige maar zegt an sich nog niks over de, naar de mens gesproken, ongelovige. De genoemde tekst doet daarover geen uitspraak. En wanneer er elders staat "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga maar eeuwig leven hebbe!", dan staat het er weer t.b.v. de gelovige. En als er nog weer elders geschreven wordt: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door mij!", dan wettigt die tekst de conclusie dat het het medium (of de Middelaar) Jezus (en Diens Heilswerk) is, die maakt dat mensen (gelovigen of ongelovigen, zou je durven zeggen) tot de Vader brengt. Deze drie aanduidingen, die nog met meer aan te vullen zijn, willen aangeven dat m.i. Gods liefdevolle Vaderhart groter is dan wij via menselijk redeneren en geloofsafbakening elkaar toebedelen of ook gunnen. Of iemand in de hemel komt en in die speciale relatie met God staat is een zaak tussen God en die mens, waarbij uiteindelijk overduidelijk God de dienst uitmaakt. Laten wij niet oordelen, schrijft Paulus in Rom. 14, want "eenieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd" en het is "aan de Heer" hoe iemands toekomst en grote TOEKOMST uitvalt. Dit te weten is troost, is groots, geeft rust, en vertrouwen.

3.8. WERKEN DER DANKBAARHEID

En de blijdschap die het in een mens oproept roept werken der dankbaarheid op. Want een mens, en zeker een gelovige, voelt wel dat hij moet trachten in liefde te leven, en vrede en recht te doen. Zelfs een puur en enkel humaan mens kent dat besef, en leeft overwegend zo. Maar een christen is nadrukkelijk blij en dankbaar, kent Evangelie als **BLIJDE BOODSCHAP**, en wil antWOORDEN op het WOORD, geeft reACTIE op ACTIE, en kleedt zijn leven zo in, dat het met ZIN ge(ver-)vuld is en ook ZINvol is. Werken der dankbaarheid, onontwijkbaar, heilzaam, hemelgericht. En zo maken we het al wat hemels, wat Koninklijk op aarde, proevend hoe God het bedoelt.

HOOFDSTUK 4 : WAT HEMEL ?

4.1. WAAR IS DE HEMEL ?

Vreemd, van niemand kun je zeggen “hij/zij is er geweest” (tenzij van Jezus). Voor ieder geldt: “hij/zij is er”, of ook “hij/zij is er nog niet!”. Maar de doorgaande beweging van er zijn naar weer op aarde zijn om ons te vertellen wat daar te zien is, waar het is, hoe het is, enz. bestaat niet binnen ons geloofsconcept. Daarom kunnen we tot op zekere hoogte geen antwoord geven op de vraag “Waar is de hemel?”

Zoals met andere locaties we via de coördinaten de plaats kunnen aanduiden, zo is het met de hemel niet. De plek is niet te duiden.

Vanouds hebben we de hemel, simpelweg, met boven gecombineerd, met in de wolken, in de lucht, eindeloos ver weg, daar ergens aan gene zijde. Dit spraakgebruik werd gevoed door het feit dat het begrip hemel ook staat voor die blauwe daglucht of grijs-zwarte nachtlucht vol sterretjes als flikkerende lampjes. Verwarrend of dubbelzinnig spraakgebruik.

Die combinatie met boven heeft ook te maken met rangordes, en met een bepaalde manier van denken en spreken, waarover elders in dit rapportje.

Eigenlijk kun je echter de vraag enkel beantwoorden met een vreemd soort cirkelredenering, nl.: hemel is daar waar God is, ...en als je dan vervolgens vraagt : maar waar is God dan, ... dan klinkt het antwoord gewoon weer: “Hij is in de hemel!”, zo simpel, of zo complex, zo helder, of zo wazig, zo mystiek, is het. En meer is er over hemel nauwelijks te zeggen.

Op grond van Bijbelteksten stellen we wel dat wij het hier wat hemelser voor elkaar moeten maken, en zo kan het spraakgebruik ‘de hemel ook op aarde brengen’. En soms vinden we iets hemels, en dat is dan een zeer positieve duiding.

4.2. WAT IS DE HEMEL ?

In het verlengde van het voorgaande kunnen we rond de vraag “Wat is de hemel” aanvankelijk ook volstaan met het biologisch of natuurverschijnsel dat je aanschouwt wanneer je overdag of ’s nachts naar boven kijkt.

En daarnaast is het dus de onbestemde of onbekende plaatsaanduiding van waar God is.

In het verlengde van deze definiëringen wordt het dan binnen het geloof tevens de plaats waar de gelovigen, of breder ‘de door God verkozenen (in zijn genade goedheid)’ direct na dit leven toeven of toeven mogen. Hij is naar de hemel, hij is bij God, zo zeggen wij, elkander troostend, of gelovig t.a.v. iemands veilige zijnswijze of thuishaven na dit leven. Maar hoe je er zijn kunt, wat je er bent, wat je

er ziet, enz. het blijft een raadsel, een geloofsconcept, we kunnen enkel het predikaat GOED, eindeloos goed, erop plakken en van toepassing achten. Alle ontspannen en beloftevolle aanduidingen van Openbaring 21 en van een ris andere teksten zijn er op van toepassing.

4.3. WIE KOMEN ER (NIET)

Ten aanzien van wie er in de hemel komen ben ik geneigd erg positief en groots te denken, en dat denken is dan een impliciet groots denken over GOD. Het is een zaak tussen God en een schepsel, het heeft te maken met hoe God iemand schiep, hoe Hij iemand bedoelde, hoe Hij met iemand een relatie opbouwde, en hoe die iemand zich verhoudt tot God. Ik stelde elders al: “eenieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd” en “het is een zaak voor/tussen God en een menskind”, en het geheel stoelt op Gods genade, en wordt gedragen door Gods liefde, en die is veel groter dan mensen kunnen beseffen. In geloof denk ik troostvol en geruststellend groot van die hemel, en de toegang ertoe.

4.4. HERKENNING OF NIET

Wanneer iemand overlijdt kan het voor nabestaanden soms een enorme troost zijn te weten dat diegene nu is waar anderen al eerder naar toegingen. De één in de hemel, de ander nu ook. Een begrijpelijke en rustgevende gedachte. Een idee wat je de ander ook niet uit handen moet slaan. Alleen laat dit hemels ontmoeten maar over aan de trouwe liefdevolle Organisator God voor wat betreft kwaliteit en inhoud.

Want er zijn randkanttekeningen te plaatsen bij dit denken.

Ik noem:

1. Wanneer ik meerdere keren gehuwd geweest ben is het dan harmonieus en liefdevol, en vrede dienend, om al m'n partners terug te zien, en mogelijk ook tezamen ?
2. Wanneer ik met ruzie gescheiden ben is het dan overeenkomstig het ideaal beeld van hemel om elkaar weer te zien, alsof er geen pijn bestaan heeft ?
3. Hoe worden leeftijdsverschillen overbrugd in dat moment van weerzien en herken ik dan nog wel ?

Is het voor nablijvenden eigenlijk niet genoeg te weten dat de overledene daar is waar eerder ook andere vertrouwden hem of haar naar voor gingen! Moet ik weten dat er een concreet en elkaar herkenkend wederzien is ? Mag dit niet mysterie Gods blijven ?

En bij alles, het is mijn geest, mijn spirit, mijn levensadem, mijn 'zijn', dat zich in de hemel met en bij God verenigt, maar mijn aards omhulsel, mijn lichaam, dat jasje van huid, van vlees en bloed, wordt ter aarde besteld, of gecremeerd. Zou er dan herkenning zijn op grond van dat niet materiële maar geestelijke deel van jezelf ?

Het is een materie waar we als mensenkinderen maar vanaf moeten blijven. Volsta met te verzuchten : Het is GOeD, het is God, Goed zo !!

4.5. BIJNA DOOD ERVARING

Rustgevend en bemoedigend werken de verklaringen van mensen die zogenaamde BDE's gehad hebben, Bijna Dood Ervaringen. Bij een ernstig ongeluk raakte men in coma, en na langere tijd kwam men weer bij (bewustzijn); en men bericht dat men wondermooie momenten beleefd heeft, een kleurrijke omgeving gezien en genoten heeft, even 'als in de hemel was'. Anderen ervaren het wanneer ze op een zwaar ziekbed liggen en comatische momenten meemaken; een tunnel, licht, hel licht aan het einde, en soms een roepende stem of figuur.

Weer anderen beleven iets tijdens een droom, of een wonderbaarlijk moment in de natuur. Het zijn unieke ervaringen van unieke mensen die uniek geschapen zijn; afblijven voor wat betreft kritiek of snijdend oordeel. Beamen, waarderen, er het positieve uithalen. "Altijd is God groter", zo verzuchtte ooit een zendelinge.

En die grootheid ervaren anderen door vormen van uittreden. Bij een operatie zien ze zichzelf omdat ze buiten zichzelf treden. Kort na de dood van een innig geliefde komen ze hem of haar tegen tijdens een nachtelijk uur naast het bed. Of via een innerlijke stem krijgen ze speciale informatie van hen door. "Er is meer tussen hemel en aarde", verzucht je, en je geniet van wat dit aan anderen en jou doet.

4.6. HEMEL OP AARDE, HEL OP AARDE

Voor sommigen wordt die zijnstoestand van hierna veel te afstandelijk en ideaal-typisch voorgesteld. Zij ervaren en geloven dat we veel meer in het hier-en-nu moeten denken en bezig zijn. Een aantal keren spreekt Jezus in de Bergrede in de onvoltooid tegenwoordige tijd, via de woorden "Hunner is het Koninkrijk der hemelen", m.a.w. heden present, nu aan de orde, voor mensen die hier op aarde door veelal trieste omstandigheden aan de onderkant van het bestaan zijn terecht gekomen.

En staat er niet her en der: doet dat en gij zult leven. Of "inzoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders gedaan hebt hebt gij het Mij gedaan!" Dit soort teksten doen voelen dat wij het hier op aarde voor elkaar in Gods Naam al wat hemel-op-aarde kunnen maken.

Welnu, in die zin geldt helaas en te vaak ook het omgekeerde. We kunnen het elkaar tot een hel maken. Afschuwelijke mensonterende en God-beledigende taferelen spelen zich te vaak af. De hel is los. De getto's, de concentratiekampen, het omgaan door Amerikaanse militairen met vrouwen in Vietnam, of met krijgsgevangenen in Irak, ... ach lees de krant er maar op na, de hel lijkt meer nabij en meer werkelijkheid dan de hemel. Misschien is juist daarom het verlangen naar de hemel zo groot, en het geloof in de hemel zo vurig. We wensen ons dat (uiteindelijk) betere bestaan!!

4.7. HEMEL EN KONINKRIJK

En dan wordt er in de Bijbel gesproken over èn Hemel èn Koninkrijk. Twee verschillende begrippen die beiden met de periode hierna te maken hebben. De hemel wordt gezien als dat stadium dat een mens bereikt direct na diens aardse dood. Het Koninkrijk is meer de zijnstoestand die uiteindelijk bereikt wordt en waar het in de tijd, of eeuwigheid, op uitloopt, wanneer alle aardse bestaan zijn voltooiing zal hebben. Het is de tijd waarin God alles in allen zal zijn. Het is aan de orde vanaf dat moment waarop Jezus wederkomt ('want op dezelfde wijze waarop gij Mij ten hemel hebt zien varen zal Ik wederkomen, meldt ons de evangelist Lukas) en wij allen gelijk zullen zijn, en God temidden van de mensen, en alle tranen en pijn niet meer zullen zijn.

4.8. NIEUWE JERUZALEM

Die uiteindelijke periode wordt in de Bijbel op verschillende wijzen getekend, benoemd, geschetst. Het zal weer een paradijs zijn, de Hof van Eden wordt de Hof van Heden. Het is als een nieuw Jeruzalem, een stad Gods, die zal nederdalen uit de hemel. Jeruzalem speelt een centrale rol in de wereldpolitiek, in het geloof van jood, christen en moslim,maar ook in Gods politiek.

HOOFDSTUK 5 : EN DE HEL DAN ?

5.1. NEDERGEDAALD TER HELLE !

Kun je over de periode na dit leven nadenken in enkel hemelse begrippen ? Moet je noodzakelijkerwijs ook niet spreken over de andere mogelijkheden die Bijbel en Geloof steeds maar weer noemen ?

Geloofs-economisch zou je willen zeggen dat er toch een aantrekkelijkheid moet zijn voor mensen om af te stemmen op de hemel! Het in 5.2. genoemde tegenbeeld moet zo afschuwelijk, of oninteressant of kwellend zijn dat men er voor gaat, en er iets voor over heeft om “voor-de-hemel-te-gaan”!

Zo redenerend ben je toch weer bezig de valkuil te creëren en voor je zelf te openen van de verdienste, van het loon-naar-werken, i.p.v. te blijven geloven in het gratis genade aanbod, de ware gein van het leven.

Persoonlijk denk ik, en catechiseer ik, en preek ik, dat we in ons leven van harte en vurig moeten geloven in de Hemel hierna, hoe die dan ook is, en in ons geloofs doen-en-laten moeten aannemen dat dat, uit genade, en van daaruit (in werken der dankbaarheid) in gelovig leven, totaal afgestemd is op ‘hemel’. En als je zo vooruitkijkt en de toekomst beschouwt, wat zul je je dan bekommeren of zorgen maken over allerlei zwarte beelden rond een ‘hierna’ dat anders zou (kunnen) uitvallen. Jij tekent en gaat voor de HEMEL, dan hoeft het andere je toch geen zorg meer te zijn. En in je, al dan niet evangeliserende houding naar anderen, propageer je ook dat die mensen qua richtingscoëfficiënt hemelwaarts gaan, ...en dan is er geen vuiltje aan de lucht.

Een mens, en zeker ook een gelovige, moet zich niet meer kwellen dan nodig is.

5.2. TEGENBEELDEN

In het grieks-hellenistische denken werkte men vaak en graag met zwart – wit schema's. Beeld en tegenbeeld. water en land, zwart en wit, hoog en laag, hemel en aarde, rijk en arm etc. Op de één of andere manier verhelderde dat zeer.

Bovendien had hoog en boven altijd een positieve klank of waarde, en laag en beneden een negatieve. De bovenkant van de samenleving, of de onderkant. Een hoog gezetene of iemand van laag allooi. Ik hef mijn ogen op naar de bergen, dus omhoog, of in deemoed buig ik mij neder. God werd altijd met boven gecombineerd, en hemel was dus ook altijd boven. Het tegenbeeld, hel, of vuur, was iets voor diep in de aarde, de diepste diepten. Jona verbleef in de diepte van de zee, en ook anderen gingen door zgn. diepte punten heen.

Het begrip Hemel had het begrip Hel nodig om verstaanbaar te zijn in die tijd, en werkzaam te zijn in het intermenselijk verkeer. Maar laten wij zoveel mogelijk volstaan met puur HEMEL.

5.3. VAGEVUUR, SATAN, DUIVEL, TEGENMACHT

Mensen hebben natuurlijk altijd een zucht gehad om dat wat niet mag, dat wat anders dan anders is, dat wat de meerderheid tegenstaat, te zoeken, aan te hangen of op te poetsen. Zo werd het begrip Vagevuur breed uitgetekend en –gemeten, en was het een dreiging, vooral voor de katholieke gelovige die niet aan zijn (materiële en werkzame) verplichtingen voldeed. Rond Satan werd de Satanskerk gesticht, en op allerlei schilderijen uit de middeleeuwen komen engeltjes met hoorns op het hoofd voor, als satanfiguren. De duivel werd door Jezus in een troep varkens/zwijnen gejaagd, en Jezus werd door hem verzocht in de woestijn. En in het verhaal van Job heeft de duivel een duel met God, over de rug van de gelovige Job heen. In allerlei kleuren tekent zich de tegenmacht op aarde die uiteindelijk het beeld van de ware Macht alleen maar grootser en glanzender moet doen voelen.

5.4. DUIZENDJARIG RIJK

En als je dan als mens slecht geleefd hebt? En als je het geloof niet behouden hebt? Zit het dan radicaal fout? Ook daarover schreven we eerder. Het is niet aan de mens om de beoordeling te geven, of te stellen dat een mens verkeerd uit komt bij God. Dat alles is en blijft een zaak tussen God en die mens, gelovige, of niet, ... humaan mens op deze aarde, Gods Schepping, Gods Schepsel.

Jehova getuigen, en ook evangelische christenen, schermen vaak met een duizendjarig rijk als tussenstation, als periode waarin herstel mogelijk is, als voorfase voor de uiteindelijke hemel of het hemels Koninkrijk. Maar zo min als je je moet bekommeren over hel, wanneer je geloof en leven afgestemd waren op de hemel, zo min, zou ik willen zeggen, moet een mens zich al te druk maken over deze fase, of hij nu aan de orde is of niet.

Leef frank en vrij, geniet het leven, doe goed, ga voor het grote gebod, en geloof in de macht en kracht van God, in zijn drie-enige werking. En wat tekort schiet binnen dit concept is een zaak tussen Schepper en schepsel. Maar denk en leef positief, vier uw vierdagen, en ban de vrees uit!

De zinsnede in de geloofsbelijdenis, de formulering waarmee de vaders geloof onder woorden brachten, waarin staat: “Die komen zal om te oordelen de levenden en de doden”, wordt vaak negatief aan gevoeld. Maar ook een acht op het lagere school (=basisschool) rapport was een oordeel van een ander over jou, m.a.w. in oordelen klinkt niks negatiefs. Allemaal-tienen, of anders, allemaal-voldoendes, in Gods naam, want zijn genade is onmetelijk.

HOOFDSTUK 6 : KONINKRIKSGEDACHTEN

6.1. WEDEROPSTANDING

Over het leven na dit leven blijkt rijk en gevarieerd, zelfs creatief, gedacht te worden. Spreken in beelden, om geloof te bouwen. Naast de hemel, kort na deze, is er dat Koninkrijk, 'langer na deze', op het moment dat Jezus wederkomt, en deze wereld 'nieuw' zal worden. Vanuit Bijbels oogpunt wordt gepuzzeld over het feit of die vernieuwing er plotsklaps zal zijn, of geleidelijk aan; of die vernieuwing door ons mensen al doende in de tijd al in gang en ontwikkeling gezet wordt, of dat het volledig 'van de andere kant' komt. Maar dat er ooit een totaal nieuwe tijd zal zijn, dat is mede ons toekomst geloof. En in die nieuwe tijd zullen we allen weer getuige of present zijn. Op de één of andere wijze zijn we er weer bij. Eerder spraken we al over de vraag of we elkaar in die nieuwe tijd weer zouden herkennen, of ook niet, ...maar we zijn er weer, ook 'anders', ook 'nieuw' ...hoe dan ook ! En ergens in het nieuwe testament brengt Paulus een volgorde te berde over wie-eerst-en-wie-dan in dat nieuwe rijk: eerst de doden die opstaan, of de eerst de dan nog levenden. Maar volgorde is wellicht in wezen onbelangrijk, het moge meer gaan over het feit dat.....

6.2. OPSTANDINGSLICHAAM

Vanuit het bijbels getuigenis zouden we bij die nieuwe tijd kunnen denken aan- en geloven in de vorm van een zgn. opstandingslichaam, een andere wijze van lichaam t.b.v. opgestane mensen. Paulus hanteert die term. En eigenlijk zou je soms willen concluderen dat mogelijk ook Jezus na diens opstanding zijn 40 daagse vervolgrondwandelingen beleefde in een ander soort lichaam, een opstandingslichaam wellicht ook. Een lichaam of jasje met een wat ander uiterlijk, misschien, zo denk je soms, transparant, en ondoorzichtig, en materieloos. Immers Hij kon zomaar in een bovenzaal binnendringen of aanwezig zijn, en Hij was ook plotsklaps weg bij de Emmaüsgangers. Dat het lichaam anders lijkt concludeer je uit het feit dat de Hem zeer vertrouwde Maria Hem bij het graf niet herkende en daarom een mogelijk tuinman aansprak, of Hem voor tuinman aanzag. En eigenlijk herkenden de Hem niet vreemde Emmaüsgangers Hem ook niet, totdat Hij brood met hen brak en deelde, maar toen was Hij ook prompt weg. Er is iets eigenaardigs aan de hand met lichamen die terugkomen in die vernieuwde tijd, dat moge duidelijk zijn. Maar feit is, dat het gebeurt en dat er vormen van communicatie mogelijk zijn.

6.3. UNIVERSALITEIT

God is de Schepper van Hemel en Aarde. Hij ligt ten grondslag aan alles en ieder. Hij heeft het initiatief genomen ten aanzien van al wat is. Geen mens is buiten Hem om geworden, ook geen Moslim, Jood, Hindoe of Boeddhist. Hij kent elk mensenkind, en legde in elk mens zijn bedoeling, zijn zinvolheid, zijn aangereikt talent, zijn gave of charisma, zijn goddelijke kwaliteit, die ieder mens uniek maakt temidden van anderen en ten overstaan van God. Ieder mag in zijn of haar leven dat talent ontplooiën, en ieder mens kreeg daarnaast, daarbij of daarin ook een snaar die via het goddelijke in trilling gebracht kan worden. Een zucht naar transcendentie. Een afstemming op het Hogere. Een menselijke golfengete die door de goddelijke vonk of golfengete in harmonie, in trilling, te brengen is. En wellicht heet dit “God – Mens proces” her en der anders; wellicht ook werkt het her en der anders uit, alhoewel de niet te beredeneren goddelijke basis of initiator Dezelfde is. En, hoe de beleden God ook heet, en hoe het hiernamaals ook naam krijgt, er is steeds iets overeenkomstigs, in uitwerking van geloofsidealen en in bestemming uiteindelijk. Her en der zie je werken der barmhartigheid, of naastenliefde, of liefde voor dier en mens. Het humane principe is breed vertegenwoordigd. En ieder mens spreekt over ‘verantwoordelijkheid’ als zou hij/zij verantwoording aan Iets of Iemand afleggen. En elk mens is bezig met de vraag ‘waar kom ik vandaan’ en ‘waar ga ik naar toe’; en ieder buigt zich over de vraagstelling van de ‘zin van het bestaan’, iemands zinvolheid, de zin van het leven, en wie jou zinnig maakte etc.. En zo ziet elke Godsdienst ook een fase in het universele bestaan achter dit aardse leven; soms met terugkom-momenten, soms niet of eenmalig aan het einde der tijden. En de één noemt het Hemel, de ander Walhalla, de derde Nirwana ... maar geen mensenkind ‘hier’ op aarde, zal nu weten of we straks ontdekken dat we het over hetzelfde gehad hebben. Speculeren heeft geen zin, oordelen of veroordelen in deze ook niet. Hoe zal harmonie, samenklank, straks in dat toekomstkoor klinken, en wie zullen er zingen en juichen voor Gods troon ?

6.4. FACTOR “TIJD” (vss. Eeuwigheid)

En soms krabt een mens zich achter het oor rond de vraag wat er dan in die tussentijdse hemelse tijd gebeurt voordat dat uiteindelijke eind-Koninkrijk is aangebroken. Wellicht anders dan een duizendjarig rijk, of een wacht-periode van duizend jaar. Hoe toeven we eerst en hoe straks. En zijn we dan anders of gelijk. Zelf sus of troost ik me met de gedachte dat God de zgn. ‘tijden en gelegenheid omspannt’. Dat er rond Hem gezegd werd en wordt: “ duizend jaar zijn als één dag, en een dag kan zijn als duizend jaar”. Met andere woorden: dat God eigenaardig invloed heeft op de tijd. Vanuit die ideeën houd ik mezelf voor dat de tijd of klok na dit leven op nul gezet wordt, tot dat moment van Wederkomst en Koninkrijk. We ervaren een periode lang geen tijd meer en zijn prompt in dat Koninkrijk. Gevolg van deze gedachte is dat velen die ik kende momenteel, zolang het aardse klokje nog regelmatig doortikt, ergens in een tijdloze en zijnsloze fase verkeren, die

ze zelf zo niet ervaren. Zij komen weer tot een geestelijk beleven, met ons en anderen, en mogelijk universeel 'allen', op het moment dat aan deze wereld een einde komt, het Koninkrijk aanbreekt, God alles in allen zal zijn, Jezus wederkomt op de wolken, en de tent Gods tussen de mensen zal zijn. Die tijd waarin geen tranen en geen pijn, geen smart en verdriet, maar louter vrede en vreugde, aan de orde zijn. LIEFDE als het grote en enige woord, maar dan overal voor 100 %, zoals door God bedoeld.

HOOFDSTUK 7 : LOSSE GEDACHTEN BIJ HET THEMA

7.1. REÏNCARNATIE

Niet alleen een aantal grote oosterse wereld Godsdiensten hangen de gedachte van reïncarnatie aan; ook in het westen, deels ook binnen het christendom, vindt deze opvatting aanhang en bijval. Het geloof dat we in ons leven of in onze levens een opdracht voltooien, een curve afronden, en steps- of fasegewijs richting het volkomene komen vindt breder bijval. Wat we in dit leven niet redden kan in een volgend z'n voltooiing krijgen. Onze levensopdracht krijgt zo langzaam maar zeker z'n afronding. Diverse vormen van reïncarnatie kom je tegen, de ene begrijpelijker en hanteerbaarder, dan de andere. Het overgaan van een dier in een mens, van een hoger in een lager wezen, of omgekeerd, is een stroming. Maar ook binnen het menselijk-zijn in gradaties de gang doormaken is wel aan de orde. Het effect van deze gedachte op ieders menslievendheid en positieve instelling verschilt onderling nauwelijks. En, er tegenaan kijkend vanuit een universeel gevoel, kun je het gedrag van menige reïncarnatie-aanhanger ook zeer waarderen. Zoals je trouwens ook waardering mag hebben voor de inzet van Jehova getuigen en Mormonen, voor de gebedstrouw van de Moslim, en zijn aandacht voor het vasten, voor het respect voor voorouders bij Afrikaanse godsdiensten enz.

7.2. DROMEN

In dromen stijg je boven je zelf uit soms. In dromen kom je God op andere, en soms unieke, wijze tegen. Dromen vertegenwoordigen een andere dimensie waarbij of waarin God soms een bijzondere rol speelt. De Bijbel staat bol van droommomenten. Dromen die Jozef helpen in zijn leven, opdat hij anderen weer kan helpen. Dromen die Nebukadnezar benauwen en door Daniël, met Gods hulp, uitgelegd worden; dromen die rond Jezus geboorte de wijzen de goede weg doen gaan. Dromen die via Johannes op Patmos ons een toekomst beeld schetsen. En nog steeds wordt er in de wereld gedroomd. Vaak onzin, vaak onsamenhangend, maar soms toch haast verkondigend en goddelijk. Mensen kunnen in dromen ingevingen krijgen, beelden zien, geluuksmomenten beleven, een hemel op aarde. In je droom treed je soms buiten je eigen lichaam en zie je jezelf. Dromen spreken hun eigen taal, soms ook m.b.t. het onderwerp van dit geschrift of traktaat.

7.3. ENGELEN , ALS HEMELSE BOODSCHAPPEN JONGENS

En vindt er in een droom tussenverkeer plaats tussen hemel en aarde, ook engelen zijn exponenten van dat tussenverkeer. Zozeer als dromen als een rode draad de hele Bijbel door geschiedt, zo ook kom je werkelijk de hele Bijbel door engelen tegen. Al in het paradijs, ja zelfs de duivel wordt wel geschetst als een gevallen of uitgestoten engel. En Jacob, slapend met zijn hoofd op een steen, ziet ze langs een trap op en neer lopen, en vecht met een engelfiguur, zijn geweten, Esau of God, bij de Jabbok, het latere Pniël. Daniël loopt in de leeuwenkuil vergezeld van een engel. Jozef (Jezus' adoptievader !), kreeg aanzeggingen door engelen, en Maria zijn ondertrouwde vrouw, en diens nicht en haar man, Elisabeth en Zacharias ook. En later staan er engelen bij het graf als hemelse poortwachters. Een engel is een boodschapper. Hij brengt boodschappen namens of van God naar de mensheid, op de één of andere wijze. Hij vertegenwoordigt postbode verkeer tussen God en mens. Hij treedt ook zorgend of beschermend op. Niet voor niks spreken wij beeldsprakelijk over beschermengeltjes, en ervaren mensen vandaag de dag nog steeds, letterlijk, engelen, en zeggen ze dat ze engelen gezien en gesproken, beleefd, hebben.

En een overledene kan in gedachten, of in een droom, of in een engelfiguur soms nog lang heel dichtbij je zijn, en soms zeer concreet.

7.4. JOOD EN CHRISTEN

Er is al veel over hemel gezegd, geschreven en nagedacht, al besef ik dat het overwegend uit-de-losse-pols is, op grond van geloof en 'ervaring', en minder bijbels of theologisch via verwijzingen en studies onderbouwd. Al met al blijft voor de christenen door alles heen de factor van missie of zending, evangelisatie en wereldwijde verkondiging spelen. De tekst uit het slot van het Matthéüs-Evangelie: "Ga dan heen maak alle volken tot Mijn discipelen en doopt hen in de Naam van de Vader, en de Zoon en de Heilige Geest, èn leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb (en zie, Ik ben met u, al de dagen tot aan de voleinding van de wereld)" dwingt christenen om met hun kostbare geloofsschat 'de boer op te gaan', het verkondigend, of uitdragend in voorbeeldig leven, waarbij dat aanstekelijke leven mensen nieuwsgierig en verlangend kan maken. De opvatting dat uiteindelijk toch ieder op de wereld van het christendom moest horen, zodat ieder de gelegenheid heeft er voor te kiezen, bestaat nog. En de drang om velen tot Jezus te leiden ook. Dit ondanks, of naast, al wat hiervoor aan ruimte beschreven is. De laatste decennia is God-zij-dank het accent in de ontmoeting met anders-gelovende meer op dialoog, op ontmoeting, op communicatie van het evangelie, komen te liggen, en de tijd van de spiegeltjes en transistorradiotjes in ruil voor een doop is voorbij. Maar toch knaagt er bij velen nog iets...! En daarbij is de ontmoeting met de Jood wel een heel uitdagend knagertje. Vroeger hadden we het blad en de stroming "Zending in Israël", of "Evangelie en Israël". De heilige plicht dat Joden bekeerd moesten worden stond hoog op de agenda. Later is men ook anders gaan

beschouwen. Zijn wij geen heidenen uit de joden ? De gojim ? Hebben wij niet dezelfde basis, de Thora, het Oude Testament, als fundament van het bestaan? Zijn we niet m.n. een bijzondere Jood uit het geslacht van Juda gaan volgen, een Zoon van God, Jezus genaamd? Is ons geloof geen christendom of christelijk geloof geworden vanwege de heilsfeiten die in Hem zijn waar gemaakt. Maar zou God met Joden en Christenen niet ieder een eigen weg gaan, de twee wegen leer ? Is er waarheid in een opvatting dat Joden Christus niet nodig hebben omdat zij Gods volk al zijn ? Moeten wij, als christenen, niet mateloos bescheiden worden in ons handelen na wat de geschiedenis, en m.n. de 2^e Wereld oorlog, de joden heeft aan gedaan, uit naam van het christelijk geloof mede, en zeker door zgn. overtuigde christenen mede !!??

God gaat zijn ongekende gang, en laten we maar groots denken over Gods verbondenheid met dit bijzondere en soms irritante volk, en laten we vooral de dialoog met haar zoeken, en leren aan elkaar, vanuit dezelfde Bron, vanwege dezelfde Toekomst.

7.5. ONZE VADER

Over hemel gesproken. Nergens komt het begrip hemel en Koninkrijk zo vaak voor als in het gebed dat Jezus ons voorbad, en aanleerde, in de Bergrede. De Vader is in de Hemel, en Zijn Koninkrijk kome. Er is een Wil van Hem zowel in de hemel als op de aarde; die Wil is Zijn Woord, is Zijn Wet, is zijn Voorbeeldig Leven. Ga je daar verkeerd mee om, dan lijkt dat een verzoeking te heten, waarvan je verlost zou moeten worden; het is een boze macht, een anti-kracht. Maar het gaat, ten principale om dat Koninkrijk, om dat koninklijk leven, hemels denk ik, ...en meer dan dat.

HOOFDSTUK 8 : DE LEZER HEIL....!!

Je leest het op allerlei plaatsen, in afkorting, die twee letters: "L.S.". Ze staan voor latijnse woorden die betekenen : "De lezer Heil".

Heil heeft te maken met heilig, afgezonderd.

Heil heeft te maken met heel, helend, heilzaam, goed-voor-je.

Mensen wensen mensen een Heilzame toekomst toe.

Met oud-en-nieuw wensen ze elkaar veel heil-en-zegen toe.

Er klinkt iets goddelijks goeds in door.

Welnu, dat, ondanks het niet zwaar onderbouwde van dit geschrift, de woorden toch een heilzame werking op u mogen hebben, een bevrijdende werking, een vreugde – en vertrouwen scheppende werking, dat wens ik u toe.

De lezer Heil!

Ds. Maarten Mook

Sneek

Zomer 2004

